

Motion till riksdagen

1987/88:Sf523

av Ingela Mårtensson och Maria Leissner (fp)
om terroristlagen m. m.

Riksdagen antog 1973 lagen om särskilda åtgärder till förebyggande av vissa våldsdåd med internationell bakgrund, den s. k. terroristlagen. Anledningen var att den internationella terrorismen bredde ut sig och att det även i Sverige förekom våldshandlingar med politiska motiv. Från och med 1976 finns bestämmelserna i utlänningslagen, något som kritiserats av många.

Regeringen har låtit göra en teknisk översyn av utlänningslagen. I januari i år presenterades ett betänkande "Översyn av utlänningslagen" (SOU 1988:1). I ett avsnitt behandlas terroristbestämmelserna. Utredningen föreslår att bryta ut dessa ur utlänningslagen och sammanföra dem med bestämmelserna i den särskilda spaningslagen i en ny lag.

Lagen om tvångsåtgärder i spaningssyfte i vissa fall, som ursprungligen ingick i terroristlagen, är tidsbegränsad och har successivt förlängts nu senast till utgången av december 1988. Det är synnerligen angeläget att vi inte får tillbaka den terroristlag som tillkom 1973 och som då starkt kritiserades. Regeringen måste snarast ta initiativ till en översyn av det sakliga innehållet i terroristbestämmelserna inkl. spaningslagen.

Det finns all anledning att diskutera grunderna för en person eller organisation bedöms verka för terrorism. Är det bara utlänningar som skall dömas för terrorism? Även tillämpningen av bestämmelserna bör ses över. I dag handlägger och beslutar regeringen i terroristärenden. Det förekommer ingen reell domstolsprövning. Detta är mycket betänkligt från rättssäkerhetssynpunkt. Frågan är om det inte strider mot de mänskliga rättigheterna.

En utlänning kan avvisas eller utvisas om det finns anledning att anta att han eller hon tillhör eller verkar för "en organisation eller grupp som, med hänsyn till vad som är känt om dess verksamhet, kan befaras utanför sitt hemland använda våld, hot eller tvång för politiska syften och därvid begå sådana gärningar här i riket" (30 § UtlL). Regeringens beslut om avvisning eller utvisning kan inte överklagas.

Regeringen beslutade den 10 december 1984 att med stöd av terroristbestämmelserna utvisa åtta turkiska medborgare – kurder. Då de inte kunde sändas tillbaka till sitt hemland eller något annat land beslöt regeringen att verkställighet inte fick ske tills vidare. Däremot förordnade regeringen om vissa inskränkningar i de aktuella personernas rörelsefrihet, s. k. kommunarrest, och ålade dem anmälningsskyldighet hos polismyndighet. Vid samma tillfälle beslutade regeringen att inte utvisa tre andra kurder som rikspolisstyrelsen begärt skulle utvisas. Den 20 december 1984 utvisade regeringen ytterligare en kurd. Inte heller detta beslut kunde verkställas.

Några av dessa fall har på senare tid uppmärksammats av massmedia bl. a. utifrån beslutet om kommunarrest som fortfarande gäller. Besluten förefaller inte särskilt meningsfulla och det kan inte heller kontrolleras att de efterföljs. Besluten är inte tidsbestämda och kan endast hävas av regeringen. Dessa omständigheter är mycket otillfredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt. Sådana beslut kan även förringa respekten för lagen eftersom de av allmänheten inte upplevs som rimliga och uppenbarligen svåra att kontrollera huruvida de efterlevs.

Innehållet i terroristbestämmelserna bör således ses över både beträffande kriterierna och tillämpningen. Det är inte otänkbart att Sverige vid en prövning i Europadomstolen skulle fällas i något av de här relaterade fallen med hänvisning till mänskliga rättigheter.

Mot. 1987/88
Sf523

Hemställan

Mot denna bakgrund hemställs

att riksdagen hos regeringen begär om en översyn av terroristbestämmelserna i enlighet med motionen.

Stockholm den 26 januari 1988

Ingela Mårtensson (fp)

Maria Leissner (fp)